

ZGODNJA DANICA. KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za celo 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani, 4. rožnika 1886.

List 23.

Sveto Telo.

Veseli praznik se obhaja
Večerje zadnje dans spomin;
Že angelji hité iz raja
Te počastit, o Božji Sin!

Vsi v duhu se pridružimo
Dans množici nebeščanov;
Ponižno Jezusa molimo
V družbi zvoljenih duhov!

Okinčani so vsi altarji,
Glej, mlaje tú postavljene;
Blišcé se cerkve v jutra zarji,
Vse praznje so napravljene.

Zelenje se povsod ovíja,
Okinčane so vse vasí;
Prijazno solnce danes síja,
Povsod veselje se glasí!

Dekliči v belem oblačilu,
Mladenči se versté v sprevod;
Žené pobožne v praznjem krilu,
Pred njimi stopa možev rod.

Vdeležimo se vsi sprevoda, —
Sam Jezus spremlja ga ta dan;
Serčnó molimo vsi Gospoda.
Ki v zakramentu nam je dan.

Sprevòd po polju tam se víje,
Pozdravlja možnarjev ga strél;
Na zemljo solnce žarke líje —
O kdo ne bil bi dans veselí!

Zastave in banderca male
V sprevodu nosijo povsod;
Prepevajo se pesmi hvale
V češčenje danes Ti, Gospod!

Kar more, vse Te danes hvali,
Mogočni, trojedini Bog;

Odraščeni in tudi mali
Pojó Ti hvalo na okrog!

I. Z.

B o g.

(Po „Kat. Listu.“)

Kdo ga more imenovati? kliče pesnik. Res, kolikor pomni človeštvo, in kolikor spričuje ljudska samosvest, govorili so in govore o Bogu, ter ga imenujejo s tisočeriimi različnimi imeni, vendar pa zmeraj s taistim pojmom in taistim čutom. Ljudje so zmeraj in povsod priznavali Boga, sluteti in verujoč, boječi se in ljubeči ga, obupujoči in upajoči, kader jim je bil duh najgloboče ponižan ali najviše vzvišen. Ljudje so prizadevali si poznati Boga, predstavljajoči si ga mnogotero, meneči, da ga vidijo zdaj v pozemeljskih stvaréh, zdaj v zvezdah; drugi so menili, da Bog so utelesene prirodne moči, ali utelesene lastnosti, čuti in nagoni njihovega lastnega duha in telesa. — Ko jim je bilo poznavanje Boga še na najnižji stopinji, delali so si podobe in kipe, ter so mislili, da izdelki njihovih lastnih rok so božja moč, ktera ustvarja, vodi in vzderžuje.

Poleg vsega tega, da so ljudje tako zablodili, in na krive potá v veri zašli, pa se prava misel o Bogu vendar ni popolnoma zgubila. To se je zlasti pokazalo pri starodavnih Gerkih. Ne le, da so imeli v mnogoštevnem kerdelu svojih bogov in božic enega najviše, glavnega boga, so tudi slutili neko nevideno boštvo, kteremu, „neznanemu bogu,“ so postavili posebni hram. Tudi divjaki po ameriških pragojzdih so molili in še molijo „velikega duha.“

Premišljevati o Bogu, je zasajeno v človeški duh, zlasti pa v človeško serce. V natori, ki obdaja človeka, vidi človek, da Bog vse vodi in vlada; v svojem sercu pa človek Boga čuti. Natora govori o Bogu v ugankah, ktere se ne dadó uganiti; v svojem sercu pa ališi človek jasno in razločno sam glas božji. Bog je v nas, in potem takem smo mi v njem. Kako lepo pravi pesnik Vergil: „Est Deus in nobis, agitante calescimus illo.“ (Bog je v nas, in njegova dela nas ogrevajo zanj). Francoški modrijan Bauvergnagues (Bovernjag) pravi: „Velike misli (ideje) pridejo iz serca.“ Največa misel pa je ona o Bogu, ter tudi ta prihaja iz serca. V svetih spisih kerščanstva nahaja se lepi filozofijeki izraz: „mens cordis“ (um serca). Pa res: mente cordis iščemo Boga, ga najdemo, spoznamo, čutimo.

Z duhom božjim, s katerim je oživiljeno iz persti narejeno človeško telo, tako da je tvar dobila dušo, vdihajena je v človeka tudi misel na Boga. To je bilo nekako božje razodenje. Zatoraj so tudi oni modroslovci, ki se sicer ne ozirajo na neposrednje razodenje, edini v tem, da človek more, ima in mora poznati Boga ne le iz tvarne prirode, ki ga obdaja, ampak tudi, in to pred vsem, iz notranjega bistva svojega duha in srca.

Tako n. p. je mislil Spinoza, kteremu pravijo, da je brezverec, kar je tudi v resnici, da more, kolikor je preiskaval Boga, razodenje božje popolnoma na stran pustiti. On je toraj pisal: „Pomisli o Bogu je prva in zadnja; ona je celo ednina, na katero privezuje človek vse, karkoli pozna na svetu in v prirodi, poznanje samega sebe in vseh stvari okolu sebe, svojo npravnost in politiko. Brez pojma o Bogu je človeku duša nič, človek ne more nič, še samega sebe pomisliti ne. Zato je nedoumljivo, kako so mogli ljudje soditi, da je Bog le nasledek drugih resnic, in celó čutilnih opaževanj, ko vendar vsa resnica, kakor tudi vse, kar je na svetu sledi iz večne resnice, iz neizmernega večnega Boga. Vsaki mora dopustiti, da brez Boga ne more nič biti, in da se brez njega nič pomisliti ne more; vsaki tudi prizná, da je Bog edini vzrok vseh stvari, kakor njihovemu bistvu tako njihovemu bivanju. Večina jih pa pravi, da k bistvu stvari gre ono, brez česar stvar ne more bivati, in brez česar se ona tudi pomisliti ne more. Po takem morajo verovati — ali pa, kar je najverjetnejše, ne vedó, kaj menijo.“

Tudi svetemu pismu se približuje Spinoza, akoravno nerad in ograjajoč se, ko piše: „V Bogu, pravim s Pavlom, in morebiti tudi z vsemi starimi modroslovci (červano drugači); rekel bi: tudi z vsemi starimi judi (kolikor se sluti iz nekterih seveda zelo pohabljenih ustnih izročil): v Bogu se vse giblje in vse nahaja. Ako pa mislijo nekteri: to pomeni, da sta Bog in narava (pod katero si mislijo neko germado ali telesno tvar), eno ter isto, so na krivem potu.“ — Nadalje pravi Spinoza prav podučljivo za novošegne prirodne modroslovce: „Mera, število, čas niso nič drugega kakor načini misliti in umišljevati si. Zato so vsi, kateri so hteli s takimi, verh tega napačno razumljenimi zaznamki razumeti napredek in razvoj prirode, zablodili ter se zmešali, ali kakor pravijo, obstali so kakor govedo pred novimi vratmi. Kajti ker so pojmi, katerih mi nikakor ne moremo dobiti z umišljevanjem, ampak le z umom npr. sóčestvo (substantia), večnost, itd., to bi se tisti, kateri bi hotel razlagati te pojme, z onimi pomočki umišljevanja, le trudil in potil, da nori s svojim umišljevanjem.“

Pa res noré tisti novošegni modroslovci, ki se prederznejó bogokletno govoriti, da Bog je le nekaj umišljenega. Pa tudi Spinoza sam je nórel, ki ni hotel priznati božjega razodenja, ki ga je hotel odriniti z razodenjem svojega lastnega duha. Vse, karkoli je Spinoza prav spoznal, za vse to se ima zahvaliti božjemu razodenju, katero je zoper voljo njegovo v njem delalo; čem bolj se je oddaljeval od božjega razodenja, misleč, da se more vzdigniti zunaj njega in nad njega, tem bolj so se množile njegove zmote.

Zdaj pogledjmo modroslovni nauk o Bogu v poganski davnosti. Izmed vseh se dviga Sokrat (470—401). On ni bil prvi modrijan, kateri je zapopadel misel o enem večnem božastvu; najstarejši egiptovski in gerški modrinjaki so vedeli to davno pred njim. Nad vhodom templá v Saisu je bilo zapisano: „Jaz sem, kateri sem bil, kateri sem, in kateri bom.“ — Noben umérljiv človek ne bo nikdar odkril mojega zagrinjala“. Kako je ta rék

čudno podoben onemu v sv. pismu: „Jaz sem, kateri sem“. Vendar pa je Sokrat misel o Bogu oznanjal in širil, kakor noben modrinjak pred njim. Starejši modraki so varovali misel o Bogu kakor skrivnost svojih šol; Sokrat pa jo je učil očitno, na planem, prav on je bil pridigar in apostol modroslovnega nauka o Bogu. To je plačal s svojim življenjem; zavoljo tega, namreč, ker je učil verovati v enega Boga, je bil kakor tajivec bogov in podpihovavec ljudstva obsojen na smert; moral je izpiti napitek trobelikovca *).

Sokrat ni sam popisal svojega nauka, ampak ga je le z živo besedo razprostil in širil, in vendar je njegov nauk popravil ves stari vék, kajti njegov nauk je izraževal slutnje, čutenja, želje in upanja, ktera so bila vsajena v duh in serce človeškega rodú. Sokrat se je uperil sofistom (krivim modroslovcem) svojega časa, kateri so se šopirili in bahali s svojim znanjem, ter je rekel sam o sebi, da je človek, ki nič ne zná. Prav zato pa je Sokrat, ker vé in obstaja, da ničesar ne vé, bil modrejši ko vsi drugi ljudje. On je spoznal, da človek s svojim umom ne more doseči do nadnaravnega izvira in končnega namena vseh stvari, da človek tega pojmiti in vedeti ne more; da v to mora verovati. Njegov verski nauk je bil v bitnosti tale: On je priznal, da biva nevidni večni Bog, ki je vsevedoč in vse-mogočen, ki vse vlada in ravná, ki je dober, pravičen, najviše bitje. Pamet človekova, da je dar ljubeče in dobrotljive previdnosti božje. Da je človeška duša deležnica božjega bitja, nesmertna, neprehodna. Da je človek del ali ud v npravnem redu stvari, kteremu središče je Bog.

Ta nauk je Sokrat učil z ozirom na prirodo, dá, pred vsem prirodo premišljujoč. Da biva Bog, dokazuje s tako imenovanim fiziologičnim dokazom. Sokrat premišluje čuda v prirodi, ter spozná, kako gotovo mora biti začetnik teh čudežev, da je najviše bitje, bivajoče zunaj nature in nad njo. Eden izmed naj odličnejših učencev njegovih, Ksenofon, nam je ohranil pogovor velikega mojstra o tem, kako umetno je sestavljeno človeško telo. Premišljujoč to čudovito delo umetovnosti, je Sokrat izpeljeval odtod, kako neogibno gotovo se nahaja premoder in vse-mogoč stvarnik. Potemtakem je Sokratovo vero v Boga zahtevala že zdrava pamet in pa npravni čut človeštva.

Preiskavajoč bitje Božje se Sokrat ni omejeval na to, da premišluje in pregleduje človek skrivnostna čuda telesne nature, ampak je svoje učence tudi učil, da človek se mora obračati v sé, v svoj lastni duh, mora predreti skrivnosti svojega dušnega bitja, ako hoče spoznavati Boga. K temu smislu je Sokrat kazal na nadpis nad vhodom v delfiški tempelj: gnothi seavtón, poznaj sam sebe. Poznanje samega sebe vodi človeka, da spozná Boga; dokler človek ne pozná Boga, tudi sebe poznati ne more. Sokrat je veroval tudi besede: Est Deus in nobis. Glavna točka proti njemu povzdignjene tožbe je bila ta, da si lasti posebnega duha in da terdi, kako sliši notranj glas, ki mu nuzanja voljo božjo, zavoljo česar da on zaničuje poganske zunanje prerokbe iz drobovja žertvovanih živali, iz leta tic, itd.

* Leta 1837, je v Berlinu izišla knjiga pod naslovom: „Die Athener und Sokrates, die Gesetzlichen und der Revolutionär“. Pisavec Forchhammer dokazuje v svojem spisu, da je prav bilo Sokrata obsoditi, ker s svojim naukom je storil hudodelstvo proti državni veri, potem takem tudi proti državnemu načelu. — Res, prav rúdečarske besede! Sram jih bodi!

Iz spisov Ksenofontovih in Platonovih bomo navedli najlepše in najznamenitejše nauke Sokratove, kateri so le odglas prarazodenja božjega; v njih se čita, kako čudovito je v duhu Boga čutilo že nekerščanstvo.

Po Ksenofontu je učil Sokrat svoje učence tole: „Vedite, da vaš duh, dokler je zedinjen s telesom, vodi telo po volji. Po takem moramo tudi verovati, da modrost živeča v vsem, karkoli je, ravná vse, kakor se ji dobro zdi. Ta Bog, ki vse vidi, ki vse vlada, je tisti, ki je v začetku stvaril človeka.“ S Sokratovim naukom navdušeni Platon, sam izmed največjih umnikov in mišljenikov, ki je Sokratov nauk dalje razpredel in razvil, ter si prizadeval, spraviti ga v znanstven sostav, piše: „Ker ima svet začetek, je potrebno, da mora imeti tudi vzrok. Ta vzrok je Bog, začetnik in oče vsega, kar je dobro; on je večni, vsevedoči, vsemogočni. Svet, v katerem se nahajajo vsa smertna in nesmertna bitja, je podoba tega razumljivega Boga, kateri edini je sam po sebi.“ — Še lepše piše Platon, kterege so imenovali božanskega, kakor bi bil z Bogom navdušen: O umerljivi (človek)! Bog biva, kterege so očetje naših očetov imenovali začetnika, središče in kraj vseh stvari. Zmeraj je pravičen, ter kaznuje prestopnike svoje postave. Človek, ki je naprej odmenjen, da bo srečen, se derži pravičnosti, ter hodi s svetim strahom po sledu njenih stopinj, med tem ko naspametnik, zaslepljen s svojimi strastmi, do malega ostane brez Boga in brez čednosti, ter popolnoma izide iz reda. Po tem, ko je trenotek užival lažnjivo čast, postane žertva neizbežljive pravice, ter pogubi sebe in svoj dom in svojo domovino. Kaj mora potemtakem modrijan misliti, kaj storiti? Vse kar misli, vse kar želi, naj bo obrnjeno na Boga... Le ena je pot, in pamet starih narodov nam jo je že pokazala: da dopadamo njemu, kteremu smo podobni. Bog pa je največje dobro, in vse naše popolnosti in kreposti ginejo pred njim. Da mu bomo toraj dopadali, si moramo prizadevati, da mu bomo podobni, dobro delajoči. Ako delamo hudo, se oddaljujemo od njega, ostajamo sami, smo zapuščeni, in pravica je zelo razžaljena.... Kako pa so zraven lepe misli o edinem Bogu naj večji pogani vendar malikovali, učf naslednji izrek: „Kader pravičnik pristopi k žertveniku bogov, ter jih moli, in žertve prinaša z vso lepoto službe božje, spolnuje plemenito, sveto, koristno, svoji naravi vstrežajoče djanje.“ — Ta rék nateza veliki modroljub prastare dobe, Aristotel, ter zakliče pri tem: „Srečen, da, presrečen je tisti, ki se je pridružil tej postavi od svojega začetka“. Prav lép, ako veljá edinemu Bogú; kriv in napačen, ako bi mislil tudi malike.

(Dalje sledí.)

JAKOB,

po usmiljenji božjem in apostoljskega sedeža milosti

knezoškof Ljubljanski,

speroča vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gespeđa in Izveličarja našega Jezusa Kristusa!

(Konec.)

III. Ostaja še, da oznamim vam pogoje, pod katerimi se morete vdeležiti odpustka sv. leta. Ti so:

1. Opraviti je izpoved in prejeti vredno zakrament sv. Rešnjega Telesa. Z velikonočno izpovedjo in sv. obhajilom pa se ne more zadostiti ob enem cerkveni zapovedi in vdeležiti se odpustka sv. leta. — To je tudi vzrok, da se oznani sv. leto v naši škofiji še le sedaj, proti koncu velikonočne izpovedi.

2. Šestkrat je pobožno obiskati cerkev, navlašč v to odločena; kjer pa ste dve, se imate odločiti tudi obe dve, in je obiskati vsaka trikrat; kjer so tri ali več, so odločiti tri in je obiskati vsaka dvakrat.

Cerkve v to odločene se morejo obiskovati v posameznih župnijah ali farah tudi v procesijah; vendar pa ne morejo namestovati procesije križevega ali prošnjega tedna procesij za sv. leto. Po oblasti od sv. Očeta škofom podeljeni, določim, da ena procesija naj velja za tri cerkvena obiskanja, tako da kedor bi bil pričujoč pri dveh procesijah, bi zadostil predpisanim cerkvenim obiskanjem. — Sploh pa se moreje cerkve obiskavati tudi deloma posamezno, deloma v procesijah. — Pri procesijah naj se glasno moli rožni venec po izrečni želji sv. Očeta, ki so postavili to sv. leto pod posebno varstvo nebeške „Kraljice rožnega venca“.

3. Opravlja naj se molitev za odpustke po namenu sv. Očeta. V to ni predpisana nobena posebna molitev. Dovolj je, če se moli vsakokrat n. pr. 5 „Oče-našev“ in „Češčena-Marij“, „za blagor in povišanje katoliške cerkve in apostoljskega Sedeža; za zatrenje krivoverstev; za spreobrnjenje grešnikov, za edinost med kerščanskimi vladarji, za mir in slogo vseh vernih ljudstev“ in po namenu sv. Očeta.

4. Postiti se je dvakrat, vendar pa o taci dneh, o katerih ni že zapovedan post po cerkveni postavi; tedaj ne o kvaternih dneh ali o dneh pred nekaterimi prazniki, kedar je zapovedan post. Zderžati se je mesnih jedij in dovoljeno je le enkrat na dan se nasititi. Vsled apostoljskega pooblastila (S. Poenit. 15. Jan. 1886.) pa dovolim, da se smé uživati mleko in jajca in žnjimi napravljena jedila; prepovedano pa je napravljati jedi z mesno ali svinjsko maščobo.

5. Podeliti je miloščina, premoženju vsakoterega primerna, po совету izpovednikovem, za kako dobro delo, za razširjanje in pospeševanje sv. vere. Ne da bi bili sv. Oče v tem obziru kaj gotovega določili, so vendar dva namena izrečno imenovali: podpirati namreč katoliške zasebne šole in duhovska semenišča. Drugi taki nameni bi bili: za sv. Očeta, za katoličane po Bosni in Hercegovini, za katoliške misijone po Bulgariji itd. Sicer se pa tudi škofijstvu lahko prepusti, da določi natančneje, kako in kam naj se oberne došla miloščina.

K temu naj pristavim še to-le:

6. a) Odpustka sv. leta se je mogoče vdeležiti do konca letošnjega leta in sicer ne le enkrat, ampak tudi večkrat; to je tolikrat, kolikorkrat se opravijo naravnana dobra dela. Po priprošnji se more ta odpustek obrniti tudi dušam v vica v prid.

b) Vse jedno je, v katerem redu opravljamo naravnana dobra dela; vendar moramo biti v milosti božji, vsaj kedar zadnje delo opravimo; zatoraj če bi bili takrat, ko hočemo opraviti zadnje dobro delo za odpustek, v smertnem grehu, bi se morali poprej še enkrat izpovedati.

c) Opraviti se smejo določena dobra dela deloma v eni, deloma v drugi fari; deloma v eni, deloma v drugi škofiji, — se ve, da se morajo v tem slučaju natančno dopolniti določbe dotične škofije.

Popotniki, prej zadržani, se morejo odpustka vdeležiti tudi še po minulem sv. letu, če opravijo naravnana dela, ter šestkrat obišejo glavno cerkev svojega bivališča.

d) Kedor bi pa ne mogel opraviti (recimo iz bolezní ali iz družih vzrokov) nakazanih dobrih del, mu jih sme spovednik spremeniti ali na pozneje preložiti. Tudi se sme otrokom, ki so bili že pri prvi izpovedi, ne pa še pri prvem sv. obhajilu,

da se vdeležé odpustka sv. leta, sv. obhajilo opustiti.

- e) Kar zadeva posebna pooblastila, izpovednikom za ta čas podeljena, se jih smejo spovedniki posluževati le pri onih izpovedancih — a tudi pri teh le enkrat, in le pri izpovedi za sv. leto — ki imajo resnično voljo vdeležiti se odpustka sv. leta.

Končam, ter še enkrat prav goreče prosim vse, svetega leta, časa milosti, ne zanemarjati.

Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta, Sina in sv. Duha, naj pride k vam in naj je vsikdar z vami. Amen!

V Ljubljani 1. majnika 1886.

Jakob,
knezoškof.

Še nekaj od 800letnice

v Šentvidu pri Ljubljani.

(20. nedelja po Bink. 11. vinotoka.)

Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete. Jan. 4.

Ako ne vidite znamenj in čudežev, je rekel naš Zveličar, ne verujete (Jan. 4). In kolika škoda, kolika nesreča, kdor ne veruje! Veliko znamenje je posvetilo v Betlehemu in sploh na Jutrovem, ki je tudi nevernikom — posredoma našim očetom — naznanjalo Odrešenika in odrešenje, namreč zvezda na nebu, ki je modre izmed nevernikov peljala k Kristusovim jasicam. Veliko znamenje se je posvetilo 33 lét pozneje na Kalvariji, namreč sv. Križa znamenje, na katerem je Bog Sin umiral, umerl, bil v grob djan in je potem iz lastne moči od smerti vstal, in z Oljske gore, od koder je bil v nebesa šel, je to znamenje zasvetilo po vsem svetu in ga je razsvetljevalo.

To znamenje je precej zgodaj prisvetilo tudi do Ljubljane in do vaših očetov tukaj na Trati, v Póljanah, v Dravljah, v Kosezu, v Gameljnah, v Podutiku, na Taborišu, v Mednu, v Dravljah in kakor so se imenovali tukajšnji razni kraji in taborišča, ker o „Št. Vidu“ takrat še nobeden nič vedel ni. In sko pomislimo, kar se je vse godilo od starodavnih časov, do tistega časa, ko je bilo postavljeno znamenje sv. križa na stolp prve cerkve na Kranjskem, ako pomislimo, koliko vse je olupšala in popravila sv. vera; moramo spoznati, da znamenj in čudežev je bilo zadosti, in še dandanašnji se nobeden ne more pritožiti, da znamenj ni, ki kažejo lepoto in dobroto naše sv. vere. Kolika znamenja n. pr., so te prelepe slovesnosti, ki se zdaj tu godé, te neštetilne množice, ki jih obiskujejo in tukaj 800letnico obhajajo, se od sv. Očeta papeža podeljenih odpustkov vdeležujejo! Koliko častitljivo znamenje je tako ozališana cerkev sv. Vida, ti visoki praznični mlaji, te zastave in bandera, ti venci in cvetličje, to prenovljenje vsega svetega hrama, ali niso to znamenja? Svitli svetilnik, čisto nov, umetno izdelani križev pot Vašega domačina, ki nam ne le Kalvarije, ampak tudi druge svete kraje v Jeruzalemu pred oči stavi; prezali tabernakelj, ki je vse ljudstvo iz Ljubljane do Št. Vida na noge spravil, ko ste ga sem gori peljali: ali niso vse to znamenja?

Vse té in take prikazni in dogodbe so pa le veriški, le posamezni cvetki velikega prezalega drevesa, ki je sv. katoliška Cerkev, so le posamezni žarki, ki se utrinjajo od velikanskega solnca, ki je sv. mati katol. Cerkev, ktera je veličastno solnce, ki razsvetljuje vesoljno zemljo, in ta Cerkev je znamenje vseh znamenj, je čudo vse prečastitljive svitlobe, ktere središče je Kristusova Cerkev na zemlji.

Ko bi kdo tudi vse nedelje in praznike skoz leto razlagal in pojasnoval lepoto sv. katoliške Cerkve, bi le malo mogel dopovedati od vse lepote te velike naprave Božje. Zato se tudi jest ne morem spustiti v natanko reševanje te naloge; rad bi pa vendar ostal pri tej tvarini; zato sem mislil, morebiti bo čast. poslušavcem vstreženo, ako nekoliko pojasnim lepoto sv. katoliške Cerkve, in sicer le kakor se kaže v današnjem času. Mislim si utegne kdo: kaj nekje nam hoče govoriti o lepoti sv. Cerkve v današnjem času, ko je njen poglavar v sužnjosti, središnje mesto katoličanstva ugrabljeno od samosilcev, in ko je ravno po katoliških deželah toliko brezvértstva, prostomišljaštva, pohujšanja in raznih pregréh in hudobij?.. Toda poterpajte malo, morebiti se vendar najde kaj lepote in častitljivosti sv. Cerkve tudi današnji dan, v novih časih. Spregovoril bom toraj ob kratkem o nelepoti in nečastitljivosti poganstva, in o lepoti katoliške Cerkve posebej v današnjih časih.

Kaj so imeli naši starodavni očetje lepega ali častitljivega od svojih sprednikov, dokler ni posvetila luč kerščanstva? Malo lepega in častitljivega so imeli, imeli so le, kar je žalostno in dolgočasno.

Pravega Boga niso poznali. Imeli so tudi todi, kakor drugod Slovani, svoje malike slovenske, kakor so bili n. pr. beli-bog, črni-bog, Svantevid, Radegost, Trimurti, Triglav, razni besi, môre, zlodeji, Žive itd. Vendar, kakor bi bili imeli spomin o naj višjem bitji, so naj višega, ki so ga častili, imenovali tudi „Bog.“ Bili so tedaj nesrečni malikovavci, „sedeli so v mraku smertne sence.“

Kaj so vaši očetje dobili lepega ali častitljivega od Rimljanov, ki so bili prišli zgodaj v te kraje? Nič lepega in nič častitljivega; ampak vse žalostno, obupno, dolgočasno. Bilo je zastonj vere še hujše kot poprej. Rimljani so jim prinesli in vsilovali ne le sužnjosti, ampak tudi čez 1000 svojih malikov in lažnjivih božanstev, ki so jih iskali in pobirali pri vseh narodih. Ko so namreč Rimljani tuje ljudstva podjarmovali, so tudi malike tistih ljudstev v Rim nosili in tako ti ljudje, ki so se ponašali s svojo oliko, so pa brez števila malikov molili in jim tempeljne zidali.

Čudno, da Greki in Rimljani, naj bolj izobraženi, so bili pa naj večji vražolovci, oprostite ta izraz, ki pa kaže, koliko je verjeti tudi našim olikanim liberalcem, ko začno govoriti o veri, ktero malo poznajo, premalo cenijo. In kar je bilo še najhuje, njih cesarji so dajali postave strašne zoper tiste, ki niso hotli malikovati, ter so milijone kristjanov zato poklali, podavili in pomorili! Tudi sv. Vid je za to vero življenje dal 305, ne mara zelo ob tistem času, ko se je po teh krajih jela sv. vera širiti? Bili so Rimljani naj nespametniši vražarji.

(Dalje nast.)

Tomaz hiti!

(Konec.)

V južni Ameriki živi čudna žival, ki ji pravijo lenuhar. Ta žival kakor pišejo, ne pije nič, je pa prav malo in sicer samo drevesno perje in sadove. Po štiri tedne je zmožna živeti brez hrane; ko je pa lakota le prehuda, spleza na drevo, toda k temu potrebuje cela dva dni. In kako popotva na drevo? Kadar eno nogo naprej pretakne, dolgočasno zatarna in počiva osem minut od bridkega dela predno z drugo nogo višje.

seže. Ko pa je slednjič na drevesu, ga ne zapusti, dokler ni zgrizel in sklestil vsega do zadnjega peresca, sadeža in bersta. Da pa si prihrani trud nazaj na tla plaziti se, zvije se rajši v klopič in se spusti, da léno na tla cepne. In tu leži zopet, dokler ga ne prisili lakota poiskati si drugo drevo, da po svoji šegi na tiste spleza in svoje privajeno delo nadaljuje. Ta počasnost lenuharjeva pa nima vzroka v kaki zamerzi do delavnosti in prizadevanja, ampak v telesni nezmožnosti hitro se premikati, ali da naravnost rečemo: tako je stvarjena. Pri človeku pa ni tako; on je zmožen sam se določiti, moč in milost ima od Boga, da more spolnovati vse dolžnosti svojega poklica, vse kar mu je potreba k zveličanju, k večnemu blagru po doveršenem sedanjem življenji. Pri lenuharji veljá: Ne more, če ga tudi sujejo, bijejo in tepó; — pri človeku pa: Lahko bi, pa noče sam sebe zatajevati in si sile storiti.

Tomaža, se vé, se je Gospod usmilil, prikazal se je še enkrat in ga je izkopal iz njegove nejevere in žugajoče nevarnosti. Ali smeš pa tudi ti pričakovati tolike milosti, da bo Bog poslednjič še čudež storil zaradi tebe, ko te je že dolgo in po tolikih potih klical k delavnosti, pa nisi poslušal! „To je reč,“ pravi sv. Avguštin, „ktera je že marsiktere pripravila ob (večno) življenje, ko govoré: jutri, jutri: neprevidoma pa se vrata zapró, in oni stojé zunaj v noči in temi.“

Sedaj pa Gospod zopet prav na glas kliče po sv. ošteta Lenu XHI, ker naznanili se svetlo, da bi se zbudili tudi zaspani in počasni. Bog kliče tudi s strahom šibe, ker vedno se sliši o koleri, ki že v drugič dosti hudo obiskuje terdovratne laške framasone, kateri še vedno sv. Cerkev zatirajo in papežu krivico delajo. Tudi glas vojske še ni popolnoma potihnil; o slani in tudi o toči se sliši z več krajev. Bog nas kliče, mi pa odgovorimo s Samuelom: „Tu sem, ki si me klical, — govori Gospod, glej, tvoj hlapec sliši;“ — že molim, že povračam krivice, že sem opustil pregrešne zaveze, že sem na potu k sv. spovedi. In to se bo prav res dopolnilo, če ne bom pozabil nauka: a) Tomaž hiti; — b) Tomaž, ako hitiš, sam sebi dobro storiš; c) Tomaž, ako ne hitiš, lahko vse zgubiš!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Varite se vráž in sleparjev!) —
Pod napisom: „Pismo, ktereга je naš Gospod Jezus Kristus iz nebes spustil na zemljo,“ je natisnjena neka knjižurina brez imenovanja lastnika ali tiskarja, brez škofjskega poterčila, pa med nekterimi resnicami polna debelih laží in brezglavnih vráž. Pravi, da je majhen kamen padel z nebes na zemljo, pa vendar tako težak, „da bi ga jeden mož ne zamogel vzdigniti.“ Sveti nadškof jeruzalemski (kteri neki?) je to zvedil in sklical je mnoge nadškofe in škofe (ktere neki? Kje so tam ti mnogi?) skupaj, da molijo, darujejo svete maše in popevajo svete pesmi tri dni in tri noči, in strašni glas — nebeško povelje se glasí: „Vzemite s svojimi blagoslovljenimi rokami kamen in odprite ga.“ Tako slepar laže in pravi, da v tem kamnu je bilo pismo, ki ga je Jezus iz nebes na zemljo spustil. Potem se začné žuganja zaradi skrunjenja praznikov itd., kar pa je Bog zapovedal na Sinaju po Mojzesu, in Jezus na zemlji učil, ne da bi bilo v kamnu kaj z nebes padlo! Pa tudi ne tako, kakor brezglavna brošura čenčá, da bi bil „preklét,“ kteri bi od sabote po solnčnem zahodu še kaj delal, ker praznovanje pravo se prične s polnočjó in seže zopet do polnoči.

Naj hujši rečí pa dalje nasledujejo. Kakor imajo sleparji navado, tako dela tudi pisavec te brošure, da namreč resnice med naj gerši laží in vraže meša, da bi ljudí slepil — ali nalaš, ali iz nevednosti. Grozí se, da „gorjé človeku, kteri bi tega pisma ljudstvu ne prebral ali nevednim ne prepisal, da se nadalje razširia, da tako vsakemu v last pride“ ... Že vemo, zakaj?.. Da bi si goljufi s prodajanjem vráž žepe polnili! Tudi boje: „gorjé onemu, kteri ne pošlje (teh vráž) v one kraje, koder jih še ni“ ... „Kteri pa to pismo, prebere ter drugim podarí, njemu bodo odpuščeni vsi grehi...“ No, ta je lepa! Ali ni to prav satanska sleparija! Če te vráže in laží bere, pa drugim delí, pa je dobro: „vsi grehi so mu odpušeni.“ No, ko bi bilo to res, jest bi še danes kupil cent teh knjižur, in pa jih zastonj med ljucí pošiljal. Najbolj potreben pa bil bi ta krivi prerok sam tacega lahkega pomočka, ko bi kaj veljal, da bi mu bilo odpušeno njegovo sleparstvo in tatinstvo, zakaj vsak groš, ki ga kdo dá za tako pohujšljivost, je ukraden in prigoljufan denar. Toda, če je to dosti za odpušanje vsih grehov, zakaj pa kmalo nato pravi: „hitite tedaj k svojim naprej postavljenim in mašnikom, ter odkrite svoje pregrehe, da postanete vredni prejeti zakrament sv. rešnjega Telesa!..“

Druga čenča v tej knjižuri je pisanje, ki ga imenuje: „Pismo presvete device Marije,“ kmali potem pa zopet pravi, da Jezus sam pravi, da je z lastno roko zapisal te besede. In kakošno moč imajo zopet „te bukvice!“ „Kdor jih prebere, ter zapovedi, ki jih obsezajo, spolnuje, bodo mu odpuščeni vsi grehi in nič hudega mu ne more škodovati“ ... pa kaj še več: „kdor te bukvice pri sebi nosi, našel bo milost pri Bogu in ljubezen pri vseh ljudéh. Premagal bode vse svoje nasprotnike, ako moli to molitev“ itd. ... Kaj češ vender še več, moje serce?.. Po teh vražah pa pričinja zopet lepo učiti, kako naj praznike posvečujejo, kar je hvale vredno, ko bi ne bilo z vražami sklenjeno ... In zopet: „kdor tem bukvicam ne veruje, bode zaveržen in videl ne bode nebeškega kraljestva“ ... „Kdor ima v lasti te bukvice in jih ne pokaže drugim, naj bode preklet. njemu ne bodo odpuščeni grehi“ ... Lepi nauki, kaj ne? Ta nesramna laž pomaga razširjati to goljufljivo čečkanje in nevedne ljudí za denar kaniti!

Goljufljiva je knjižura toliko bolj, ker ima na čelu podobo Zveličarja na križu, ktereга vojak prebada s sulico.

Spisal je to ostudnost ali kak prenapetnež z vročimi možgani, ali pa prekanjen goljuf, ker postavljeno je vse prav tako, da pred olikanimi sv. vero smeši, ne-olikane pa za nos vodi.

Ošibali smo to napako nekoliko obširniše, ker tacih knjižur in spisov je legijon med ljudstvom. Jest sam imam že precejšno zbirko, pa večí del so laží in vraže spisane po enem kopitu in nosijo ter prodajajo jih pohišni kramarji, kake nevedne ženske, postopači itd. Pogosto jih imajo barantači s podobami na tergu, ob stoljni cerkvi, po sejmi in drugod.

Kdor kaj tacega kupi, naj vselej pogleda, kje je natisnjeno, kdo je spisal, če je od škofa poterjeno ali ne? Kar se brez imena, brez kraja, brez poterjenja škofjskega skriva, je rado satanovo delo; zakaj kolik je poštenega, se ne skriva. Prederznost je pa včasí tolika, da natisnejo ime kacega škofa, češ, da je reč poterdil, akoravno je laž, kakor je bilo pred nekaj časom natisnjeno goriško nadškofjstvo, da je poterdilo neko zanikarnost.

Posebno velikrat se zlorabi Jeruzalem, kakor v omenjeni brošuri, pa tudi včasí Rim in kak papež. Sv. Cerkev uči čistí nauk Kristusov in hoče, da taki naj se

razširja, ne pa vraže in spake, ki resnici pot zapirajo in so strupena ljulika med pšenico Kristusovega nauka. Zato hudo greše pisarji tacih spák; greše tiskarji, ki vse sprejmejo v delo, da le kaj nese; greše posebno hudo bukvarji in kramarji, ki jih čaka kazen krivovercev, kajti oni širijo krive vere in ostudne vraže med ljudstvo. Naj bi pač pomislili, kaj hudega jih bode zato zadelo!

Dubica bosanska, 27. maja 1886. (Tolovajski napad na misijonarja Val. Lah-a in grozen umor.) Draga „Danica;“ moram ti poročati žalostno in strašno novice o smerti našega gosp. misijonarja Val. Laha, Vam dobro znanega dopisnika in duhovna Ljubljanske škofije. Ne bom popisoval njegovega življenja, ker sami dobro znate, in kar manjka, gotovo Vi dopolnite.

Znano Vam je, da se je ranjki pred 5timi leti podal v Bosno, nekoliko časa je bil v Maglaji pri Banjaluki, potem se je tukaj v Dubici naselil, kjer je z velikim trudom in požrtvovalnostjo naredil potrebno cerkev, in začel vejevati in učiti zanemarjeni narod. Ko si je bil začel najlepše vredovati in bi po malem prikerbel vsih potrebnih stvari za življenje: glej, v največi potrebi, ko je bilo treba naprej zidati začeto delo, končajo ga roke sovražnikove, ter se je bati, da bo ves njegov trud in 4letno delo zastonj, da bo vse propadlo in čeda njegova razbežala na vse vetrove; saj tako želijo njegovi neprijatelji. (Tega se ni bati, ker previdnost Božja bo tudi to nesrečo v dobro obrnila. V. Č.)

Ranjki je bil dober in se predobri človek vsakemu ako je le mogel, je pomagal, delil zdravila zastonj, pomagal v materijalnih potrebah, za svoje delo ni nič zahteval, vse je zastonj kerševal, pokopoval i. t. d.; težko ga bodo pogrešali. Ali vsem ni mogel vstreti s svojimi slabimi dohodki, posebno Turkom ne, ki so mu vedno ponujali zemlje in vsilovali; on, kar je videl, da je potreba za naselnike, je kupil; dosti jih je pa odgnal z resno besedo jih opominjaje, da boste vse pojedli, ako bo tako šlo. Nedavno je neki malopridnež prišel iz zavora in še rekel, da se je premalo naležal, da bi ložej jedel, prodajal je zemlje v eno mér. Naš gosp. je ni hotel kupiti, zato se je vjezil in dobil še nekaj enakih hudobnežev, jih nagovoril, da bi gosp. denar uzeli; ranjki ni denarja imel nikoli veliko pri sebi, oni zadnji dan. mu je bilo prišlo po pošti 100 gld. in poprej je imel (nerazločno), bi lahko lopovi nesli, za gotovo se pa še ne vé, kako je, ker je sodnija vse zapečatila.

Čujte tedaj, kako se je blagemu pokojnemu zgodilo. V noči od 24—25. t. m. so gerdi lopovi, pravijo, da jih je bilo 5, serbi in turki, ulomili zadnje vrata, poklicali družino; pretivši jim, ako ne molčijo, da jih odmah umorijo, kuharju so pa še zapovedali, da jim sveti, da gredo k gospodu denara iskat. Ko pridejo do gospodove spalnice, zakličejo: odpri! serežani (žandarmi) so tukaj, odpri!

Gospod odpre, oni ga odmah prašajo po denarju, on se izgovarja, da nima za kaj dati, da ni nič dolžan, da ga niti nema. Nastavijo mu puško na perse, zahtevajo vedno denar; ker se pa on brani dati, ustrelijo, on pade na posteljo, pa se zopet vzdigne in jih začne strani pahati, mežnar isto tako. Ali luč se ugasi, tema postane, napadniki popadejo nože in začnejo mesariti.

Kuhar (mežnar) pobegne skozi okno po serežane, med tem so trinogi še prebadali, tolkli po glavi, obrezali roke, ker se je silno branil; ali revež je kmalu obnemogel, poin ran, brez vsake pomoči. Ko so serežani prišli, so bili lopovi pobegnili razun enega, ki pravi, da se ni mogel makniti, da bi bil ubežal; iskal je najberže, kje bi bil kaj ugrabil, pa se je zakasnil; bil je Serb, daleč od Dubice doma. Pa

lopov ni dal od sebe do dné, potem so ga še le zvezali; vprašan, zakaj je to storil, je rekel, da so ga drugi nagovorili. Méni se, da je on glavni morilec, ker je imel nož in puško pri sebi. Gospoda so pa zdolej v nekem hramu dobili mertvega; ne vé se kako je tu deli prišel. Isti dan, 25. t. m., ga je komisija preiskala in dobila 3 krogle v persih, serce je bilo še zdravo; tako je bil razmesarjen po rokah in po glavi, da ga je bilo težko pogledati od same groze.

Med prebivalstvom je navstalo veliko razburjenje, vsak pošten človek je občutil velik stud nad tem činom, ki so ga ljudje, pravi bratje socialistov, doprinesli; vsakemu je bilo žal dobrega človeka, ki je za svoje dobre dela dobil tako strašno smert! Katoliki so bili tako pobiti, da niso vedili, ali so živi ali mertvi, ker so zgubili pravega očeta, voditelja, tolažitelja, zdravnika, podpiratelja na vse strani.

Nikdar ne dobimo takega več. Skraja kar nismo hoteli verjeti; mislili so, to ni mogoče, da se nam sanja; ali bila je žalostna istina, vidili smo na svoje oči. Oh! ni ga več njega, ki je za dušno in telesno dobro vedno skerbel in popraševal, kako se godi, ali stoji vse dobro pri hiši, na polji, česa še manjka i. t. d. Da je za cerkev imel veliko skerb, se vidi s tega, da je nabiral za nov zvon, in nova cerkev bi bili kmalu zidali, ker je bila ta že premajhna več kot 500 ljudem. Ako bi bilo tako šlo po sreči naprej, prekosili bi bili kmalu serbe; ali zdaj! vse je v strahu kaj bo!

Pogreb je bil v sredo, 26. t. m., sicer priročnost, ali ginljiv, ljudi se je bilo zbralo veliko, čeravno še vsi oddaljeni niso vedeli za to; ljudi prišlo je veliko tudi iz Hervaškega; iz Dubice so vsi odličnejši serbi s svojimi svečeniki vdeležili se pogreba.

Tudi zvonili so mu popotnico, kar je nam jako dopadlo, ker so s tem pokazali svoje obžalovanje in stud nad groznim činom, se je tudi od ljudi une strani izpeljal. Pokopal ga je čast. Dubički g. župnik Kolarić, ranjkiga dober prijatelj. Z ginljivo besedo je govoril na grobu, da so bili vsi pričujoči ginjeni, slišalo se je glasno ihtenje in žalovanje, sam govornik, ko je govoril od njega, se je solzil.

Njegov govor je vreden, da bi ga veljalo od besede do besede priobčiti, ker pa ni mogoče, naj povem glavne reči, ki sem si jih zapomnil. Najpred pripoveduje njegove zasluge, ki jih je 5 letih storil za zapuščeni narod, zapustivši domovino Kranjsko, vse svoje daroval je zapuščenemu tukajšnjemu ljudstvu, ki mu je bil kakor oče, za vse skerbeč, za dušne in telesne potrebe. Dalje pravi, kako je bil ranjki serčen in terd v svojem prepričanju, mož izrednega znanja, in velike pobožnosti, kazavši, koliko je preстал, koliko zatajevanja samega sebe, da je le več storil za katoliško stvar in zveličanje njemu izročeni duš.

Kazal je na njegovo strašno smert, ki ho s kervavimi čerkami zapisana v zgodovini; kazal mučenika za sv. vero, in čudno, med ljudmi, ki se štejejo omikani, so se našli „lupeži,“ ki so mu uzeli prerano drago življenje.

Tolažil nas je, da se nikar ne razbegajmo kot ovce brez pastirja, ker je to mogla biti volja Božja. Kri pa nedolžno prelita kliče na maščevanje v nebo, in da bodo morivci ostro sojeni, ne le od Boga, ampak tudi po postavah poterjenih od njih Veličanstva, za kar bodo oblastva ostro skerbela. Kri pokojnika bode pa seme, ki bode rodilo novih spričevalcev za vero Jezusovo. Zahvaljuje se vsem, ki so pokojnega spremili do zadnjega počitka, zlasti pa njegovi čedi, ki se vidi, kako so ga serčno ljubili. Nazadnje prosi Boga za ranjkoga, ki je toliko zaslug pridobil poganjajoč se za sveto reč,

2 Za katoliško vero in zveličanje duš, naj mu oprosti, sej je z mučeniško smertjo končal truda polno življenje. Naj mu bode večni mir in pokoj! Ljudstvo je glasno izreklo: Bog oprosti! —

Da ne bomo brez vsake duhovne pomoči, je naš Banjeluški biskup odredil, da je župnik v herv. Dubici naš oskerbnik, da ga o vsaki potrebi lahko tam dobimo, da se ob nedeljah lahko brezplačno vozimo tje k službi božji.

Dalje je presvitli biskup obljubil nam kmalu poslati novega gosp. duhovna. —

Dragi bralci „Zg. Danice,“ ki ste poznali ranjkega gosp. misijonarja, vsi njegovi prijatelji, sorodniki in dobrotniki, molite za njegovo dušo, in za njegove s težo ustanovljene naprave. Naj jih Bog blagoslovi, da njegov trud ne bo zastoj, da se mlado seme katoličanstva veselo spodrase in napreduje drugovercem v zgled in spodbudo; in da bodočega naslednika tudi ne pozabite materjalno podpirati z intencijami in darovi, posebno za zvon.

Kervavi ta slučaj je vse daleč okoli pretresel. Tudi oblastnije so se začele gibati, od vseh strani gredó žandarmi in njih komandanti, predstojniki od bližnjih okrajev in celó iz Banjeluke; potrole iščejo morivce po vsih kotih; 3 so že dobili; govori se, da jih bodo ustrelili. To je pa tudi zanimivo, da serbi zavračajo vse na turke, a turki na serbe. Sram jih je. Sedaj, mislim, da bodo za policijo dali ostrejšo naredbo. (Natolcuje se že to in uno, kdo je kaj kriv ali kaj zamudil, pa bojo preiskovanja pokazale.)

Toliko sem v naglici napisal, ker morda še ne veste od tega groznega dogodka. Ako bo še kaj zanimivega, Vam sporočim. *) Ranjki blagi gospod naj pa počiva v miru in večna luč naj mu sveti.

Iz Ternovega na Notranjskem. (Birna. Velikoserčno podarilo za dekliško šolo.) Vedno so ljudje popraševali, ali bode letos pri nas sv. birna; in ko je bilo z lece naznanjeno, da pridejo 24. t. m. k nam premilostljivi knez in škof delit ta sv. zakrament, je bilo ljudstvo zeló razveseljeno, in težko smo pričakovali zaželjeni dan 24. in 25. maja. Dolgih 7 lét je preteklo, od kar je bila pri nas zadnjič deljena sv. birna. Omenjeni dan proti večeru so se pripeljali v Ternovo naš prevzvišeni nadpastir. Ne bom na drobno opisoval slovesnega in priserčnega sprejema ter ginljivih cerkvenih obredov naslednjega dne, sej to je bilo povsod, kamor so se škof pripeljali, skorej popolnoma enako, povsod so bili z naj večim spoštovanjem in z ginljivo priserčnostjo sprejeti. Le nekoliko naj omenim. Na meji duhovnije so jih spoštljivo pozdravili, c. kr. okrajni sodnik Bistriški, gospodje župani in mnogo odličnih tukajšnjih oseb, ter jih med streljanjem in zvonenjem spremili v farno cerkev sv. Petra. Ob cesti je bilo vsajenih mnogo z banderci okinčanih mlajev in od podnožja cerkvenega griča do vhoda v farno cerkev so pozdravljali višega pastirja primerni napisi. Na pr.: Razlega se veselja glas: — Tvoj prihod je osrečil nas. Daj blagoslov in rajski mir — ovčicam, ljubljeni Pastir. — Tvoj prihod, Tvoj odhod — Blagoslovi naj Gospod. Pred cerkvenimi vrati: „Tu nos pasce, nos tuere — Tu nos bona fac videre.“ — Naslednji dan, t. j. 25. t. m. so premilostljivi Gospod podelili 1003 birmancem zakrament sv. birmine. — Ko so se knezoškof ob eni uri popoldne v duhovsko hišo povernili, so se jim poklonili vsi trije župani Ternovske fare, in v imenu faranov se

*) Prav posebno hvaležni smo za poročilo in prosimo priljudno, sporočujte še na dalje o tej reči in o drugih zadevah in dogodbah. Vr.

je gosp. župan Bistriški A. L. knezoškofu zahvalil za milost, da so nas blagovolili obiskati; in v imenu starišev in otrok za darove in milosti sv. Duha, ktere so naši mladini po sv. zakramentu podelili. Izrekel je tudi željo, naj bi Bog dal, da bi vse tiste, ktere so danes v sv. veri poterdili, enkrat tudi v svetem raju krog sebe zbrali. Prosil je tudi g. župan, naj bi, veliki in težavni Ternovski fari, ktera je zavoljo prevelikega truda v par letih dva dekana pokopala, oba duhovna pomočnika ohranili. Na to so knezoškof prijazno odgovorili, da je veselje, ako je mladina dobra in nepokvarjena in da je njihova naj večí želja, da bi se spolnile besede županove, pa da se bode to zgodilo, za to naj tudi gosp. župani skerbijo; naj sv. cerkev podpirajo, naj skerbijo za red in keršansko življenje v soseskah, naj župani in sploh stariši neutrudno delajo za keršansko odgojo otrok. Mladina je nada prihodnosti itd. .

Priporočili so tudi knezoškof županom, naj oni skerbijo, da se duhovnom v kratkem dostojniše poslopje postavi, ker to je živa potreba. — Že na potu v Ternovo so gosp. dekan knezoškofu pripovedovali, da je tukajšnji premožni posestnik in tergovec J. V. pripravljen darovati prostorno hišo z velikim vertom v sredi Ternovega, da bi tu redovnice ustanovile šolo in odgojišče za žensko mladino. Že pred nekaj leti je bil mož ponudil faranom veliki dar, in prišle so bile šolske sestre iz Maribora poslopje ogledat, pa razne zapreke so bile stvar zavlekle, da se ni dognala. Knezoškof serčno oveseljeni so hotli z g. V. o tej zadevi govoriti ter so ga po obehu sprejeli. Ko je V. obljubil, da ostane „mož beseda,“ so knezoškof izrazili zadovoljnost in veselje, ter zagotovili, da jim bo na sercu, da se ta zadeva srečno doverši. In tako se smemo nadjati, da dobi naša dolina v kratkem prekoristno vstanovo dekliško šolo, ktera bo v prid in korist ne le Notranjem, temuč tudi sosednjim Istrijanom v Novograjskem okraju. Ko so nam zvonovi naznanjali odhod premilostljivega knezoškofa, so imeli Ternovski farani le eno željo, da nam Bog mnoge leta ohrani preblagega pastirja, da ga po preteku nekaj lét zopet vidimo čverstega in zdravega med nami ter da nas vse srečno tje pripelje, kamor nas sedaj tako zvesto in skerbno vodi! — B. *)

Misijon pri sv. Križu pri Teržiču. (Nekoliko zakasnjeno.) Imeli smo sv. misijon pri nas. Prišli so trije č. očetje iz reda sv. Vincenca 14. aprila zvečer: gg. Ign. Böhm, Adolf Pogorelec; in N. Geršek iz Celja. Pričel se je 14. aprila popoldan. Z veseljem in s častjo smo jih sprejeli. P. Böhm je v prvem govoru pojasnoval namen, zakaj da so prišli

Najprej so priserčno in poljudno pripravljali otroke in mladino do 16. leta za sposed in sv. obhajilo. V pretresljivi besedi so razlagali štiri poslednje reči, ktere so globoko v srce segale. Zlo je šibal g. p. Böhm zlasti nečiste in druge grehe. — Bog daj, da bi bilo veliko sadú, poboljšanja!

Pretresljivo so govorili o terdovratnosti grešnika, kateri pokoro odlašá, kako nevarno je to, — o pravici Božji. Ginljivo je bilo spet slišati od neskončne milosti Božje, kateri tudi nar večjega grešnika ne zaverže, ki pri njem pomoči iše, se iz celega serca k njemu oberne. Nar bolj ginljivo je bilo v petek 16. aprila, ko je pater Böhm pred izpostavljenim presvet. Reš. Telesom v imenu vsih Jezusa prosil za odpušanje za vse razžaljenja, nečasti, ktere se mu godé z nespođobnim obnašanjem, posebno z nevrednim obhajilom. Kaj glasno, po domače vpraša vse pričujoče, če verujejo,

*) Prav serčna zahvala; za spolnitev Vaše zadeve že poskerbljeno. Vr.

upajo, ljubijo čez vse Jezusa. In glasno je vse odgovarjalo, priterdilo.

Posebno ginljivo je bilo, ko je pater v imenu farmanov domačega g. župnika prosil za odpušanje za vse razžaljenja, katero so jim znabiti le bolj iz neprisilnosti ali nevednosti storili. In g. župnik, stopivši na zgornjo stopnico velikega altara, z derhtečim glasom odgovorijo: Iz serca vsem odpustim. In vse ljudstvo, katero je bilo pri poprejšnjih pridigah sicer ginjeno, pa tiho, je pri ti priliki na glas jokalo. — Nadalje v imenu otrok prosijo starše za odpušanje itd. Zvečer ob 8, nadaljujejo, naj slovesno skozi četert ure zvoni, pri tej priliki naj si podajo roke v spravo, ki so bili znabiti v kregu.

K sklepu v nedeljo popoldan je bil misijonski križ blagoslovljen, postavljen. Lepo je bilo viditi, dolgo procesijo v lepem vremenu potem ko je popred bilo večidel deževno vreme, toliko bolje, da so ljudje imeli bolj čas vdeležiti se sv. misijona. Pa so se tudi res obilno vdeleževali sv. misijona, da je bila prostorna cerkev vedno polna. Obhajanih je bilo 1111. Res čudno 4 enojke! Naj Bog blagoslovi sv. misjon, da bi ti štirje stebrički pomenili stanovitnost v dobrem!!

Hvaležni so farmani tem dobrim, za blagor duš vnetim gospodom. Pomagala sta spovedovati trem vnetim gg. misijonarjem in blagemu domačemu gosp. župniku gg. Janez Tavčar, župnik v Lešah, in Lorenc Kristofič, župnik v Kovorju.

Spremila sta č. patre gg. F. Vohinec in L. Kristofič do Naklega, kjer so se pomudili pri gostoljubnem prijaznem g. jubilantu Ant. Zarniku, ondotnem žup., kateri so jih prijazno pogostili. Tukaj so bili čast. g. p. superijor Böhm nekaj za duhovnega pomočnika. Bog gg. misijonarjem njih trud obilno poplačaj!

Iz Željimske doline: Marsikdo gotovo že popraša, kako je z novo cerkvijo? — Da bi vstregel vsem dobrotnikom, prijateljem in drugim, ki so darovali za zidanje naše v resnici potrebne cerkve, naj sporočam sledeče: Zidanje nove cerkve bo v dveh ali treh tednih gotovo popolnoma in lepo dokončano, in cerkev bi se zamogla že blagosloviti.

Toda popred treba bo še za naj potrebnejšo znotranjo opravo poskerbeti, ker stara ni več za rabo; in sej v mali stari cerkvi tudi ni kaj take oprave, le en altarček, kake 4 metre visok, stoji v rji.

Da se pa vse še napravi, vsaj veliki altar, prižnica, kerstni kamen i. t. d., potrebovalo bi se še veliko denarja; — pa (kje ga dobiti) ... Velike skerbi me zopet tlačijo, ker farani so revni, in tudi dokaj z nakladi obloženi, 50 na goldinar, to niso majhne reči. —

Zadolžili smo se, in treba bo še mnogim rokodelcem, kamnoseku, kleparju, in mizarju dokaj plačevati. — Iz tega vzroka prederzmem se še enkrat na serca dobrih ljudi poterhati, in poprositi za kak milodar, da bi ga blagovolili dobrotniki naši nove cerkve položiti na altar sv. Vida, ter da bi mogel napraviti še naj potrebnejši znotranjo opravo v novi hiši Božji. —

Bog Vam bo gotovo stoterno povernil, in da bi se to zgodilo, obljubim že naprej, molili bomo v novi cerkvi za vse dobrotnike, ki so nam že veliko darovali, da se je mogla lepa nova cerkev zidati, in za one, ki bodo pripomogli, da se bo še znotraj hiša božja ozaljšala. —

Juri Dernovšek, farni oskerbnik.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata,

naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomere, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Mati priporoča sina osmošolca, da bi šolo dobro izdelal in da bi izvolil si duhovski stan, ako je božja volja. — Neko pohujšanje — da bi se zaterlo.

Koledar za prihodnji teden:

7. rožnika. S. Lukrecija. — 8. S. Medard. — 9. Ss. Primož in Felicijan. — 10. S. Marjeta kraljica. — 11. S. Barnaba. — 12. Predbinkoštnica. (Post.) S. Jan. Fakund. — 13. Binkoštna nedelja.

Listek za raznoterosti.

Glavni praznik Naše ljube Gospe presvetega Serca Jezusovega obhajal jako dostojno se je v tukajšnji stoljnici, sedežu bratovščine istega imena, pretečeni ponedeljek. Ker je bil ta dan sklep Šmarnic, ktere so se z izgledno vsmo in pobožnostjo obhajale po vseh Ljubljanskih cerkvah, pa tudi, kolikor vemo, po deželi, bil je zjutraj ob 5 sklepni govor za Slovence, sv. maša z blagoslovoma in zahvalno pesmijo. Nad 400 vernih pristopilo je ta dan k sv. Obhajilu. Zvečer ob 7 bilo je nemško branje in slovesne litanije z zahvalno pesmijo. Slovesnost imeli so preč. gosp. stoljni dekan dr. Henrik Pavkar z mitro.

V Marijanišču so bile pretekli mesec Šmarnice s primernim premissljevanjem. Ljudi je prihajalo več dan za dnevom. V nedeljo je bila dopoldne slovesna služba božja, pri kateri je č. P. Jožef lepo slikal zgled Matere Božje v mičnem govoru. Dopoldne kakor popoldne je bilo darovanje. Slovesno sv. mašo, kakor tudi pri šmarnicah litanije, je imel mil. g. prošt dr. Jarc. — V ponedeljek je bil sklep Šmarnic. Naj bi bile, tako se je reklo, Mariji v čast, v zahvalo in priporočilo.

Zastran nove cerkve Jezusovega presv. Serca. Od več strani, zlasti od prečastite duhovščine, so se nam želje izrekle, naj bi se „v Danici“ objavilo, koliko je še dolga pri misijonski cerkvi Jezusovega presv. Serca v Ljubljani? Blagovolite pregledati reč: Ko smo 1. grudna 1886 cerkvene pošte (račune) prevzeli, je bilo dolga še: 78.251 gld. Sedaj, 1. junija 1886, ga je še: 41.338 gld. razun tega pa še ima Ljubljanska hranilnica dobiti ves kapital 11.000 gld. torsj vsega skupaj: 52.338 gld. Tu pa mali dolgovi po 200, 300, 400 gld. in obresti, ki jih vsako leto plačevati moramo, niso zaračunjeni. — NB. Mali dolgovi po 200, 300, 400 so plačani. Ako drago, objavite to v Danici in blagovolite revšino priporočiti dobrotnim Sercem.

V Ljubljani 29. maja 1886. Ignacij Böhm, predsednik misijonarjev v Ljubljani.

Pristavek. Ko smo te verstice za natis pregledovali, nam je neprevidoma v glavo šinila misel: Od več strani se bere, kako priserčno hvaležni so č. očetom misijonarjem gospodje duhovni in ljudstvo po opravljenih ss. misijonih: — kaj ko bi zlasti take z misijonom osrečene duhovnije, kadar si bodi — če tudi delj časa pozneje — svojo zahvalo djansko pokazale in napravile kako zbirko za novo cerkev Jezusovega presv. Serca, ktera se nam vsaki pot, kadar jo zopet vidi djal bi, kaže lepši, častitljiviši. Ta cerkev je res čast Ljubljanskega mesta in lahko smo je veseli, če tudi je draga. Skusimo tedaj, da Jezusovo najsvetejše Serce in ss. aposteljna naša — Cirila in Metoda — iz dolga spravimo.

Vredništvo.

(Darovi in nektere druge reči prihodnjič.)